

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره «نام درس»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
نام درس: مداخلات روان پرستاری خانواده	تعداد واحد: ۱,۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی	
گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد روان پرستاری	پیش نیاز درس: اصول مشاوره در روان پرستاری، اختلالات روانی بزرگسالان و مراقبت‌های روان پرستاری	
گروه آموزشی ارائه‌دهنده درس: روان پرستاری	شماره درس:	
اطلاعات استاد مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر پوران توکلی	مرتبۀ علمی: مربی آموزشی	گروه آموزشی: روان پرستاری
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none">نشانی محل کار: شیراز، میدان نمازی، دانشکده پرستاری - مامایی حضرت فاطمه (س)ایمیل: ptavakoli@sums.ac.irتلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۵۷ساعات دسترسی به استاد: در ساعات اداری طی هماهنگی قبلی با استاد		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر گیتی ستوده	مرتبۀ علمی: استادیار	گروه آموزشی: روان پرستاری
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none">نشانی محل کار: شیراز، میدان نمازی، دانشکده پرستاری - مامایی حضرت فاطمه (س)ایمیل: gitisetodeh@gmail.comتلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۵۷ساعات دسترسی به استاد: در ساعات اداری طی هماهنگی قبلی با استاد		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر شهرزاد یکتا طلب	مرتبۀ علمی: دانشیار	گروه آموزشی: روان پرستاری

اطلاعات تماس:

- نشانی محل کار: شیراز، میدان نمازی، دانشکده پرستاری - مامایی حضرت فاطمه (س)
- ایمیل:
- تلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۵۰
- ساعات دسترسی به استاد: در ساعات اداری طی هماهنگی قبلی با استاد

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

محتوای درس مبتنی بر آشنایی و به کارگیری مداخلات روان پرستاری در مراقبت از خانواده در دوره‌های مختلف زندگی با ایجاد یک رابطه مؤثر با خانواده در سطوح مختلف پیشگیری است. کاربرد نظریه‌های روان‌درمانی در خانواده و مداخله در بحران در چهارچوب فرآیند پرستاری به منظور ایجاد تغییرات لازم در تنش‌ها، بحران‌ها و حل تضاد نقش‌ها که خود موجب عملکرد مؤثر و ارتقاء سلامت خانواده باشد، نیز از موضوعات مدنظر در درس است.

اهداف درس

هدف کلی: فراگیر بتواند خانواده را به عنوان یک نظام باز اجتماعی شناخته و با به کارگیری نظریه‌های روان‌درمانی و طی مراحل مشکل‌گشایی (در سطوح مختلف پیشگیری) خانواده را در جهت رفع نیازهای مددجویان و ارتقاء سلامت آن‌ها هدایت نماید.

اهداف اختصاصی

اهداف شناختی

۱. تاریخچه خانواده‌درمانی، مفاهیم و بنیادهای تشکیل خانواده و نقش‌ها، وظایف و کارکرد خانواده. خصوصیات خانواده سالم و مهارت‌های سالم زیستن در خانواده (با استفاده از الگوی Health Promotion) و چرخه زندگی خانواده ((Family Life Cycle.
۲. اهداف روان‌درمانی و مشاوره خانواده، مهارت‌های پایه در خانواده‌درمانی و ویژگی‌های خانواده یا زوج درمانگر
۳. نظریات و رویکردهای خانواده‌درمانی متمرکز بر الگوی زمینه‌ای Context، رفتاری، ارتباطی، ساختاری، احساسی، سیستمی و اعتقادی خانواده (خانواده‌درمانی ستیر، خانواده‌درمانی بوئن، رویکرد مینوچین)
۴. اصول و رویکردهای زوج‌درمانی (نظریه ابژه، تحلیل روابط عاطفی، زوج‌درمانی هیجان مدار، تصویرسازی ارتباطی و رویکرد شناختی- رفتاری در زوج‌درمانی)
۵. مراحل روان‌درمانی خانواده (بررسی، شناخت، درمان و مداخلات پرستاری) و مراحل مشکل‌گشایی در خانواده در سطوح مختلف پیشگیری با تأکید بر حل تضاد و نقش‌ها در خانواده (Role Conflict Resolution)
۶. اصول مشاوره قبل از ازدواج
۷. تنش‌ها و بحران‌های مختلف (تکاملی، انتقالی و موقعیتی) در خانواده، راهکارهای کاهش تنش و مداخله در بحران
۸. خانواده با تمرکز بر مشکلات کودکان، نوجوانان و سالمندان
۹. خشونت‌های خانوادگی
۱۰. مشاوره جنسی در خانواده
۱۱. مداخلات روان پرستاری در خانواده دارای مددجوی مبتلا به اختلال روانی
۱۲. خانواده با تمرکز بر بیماری‌های روانی و یا بیماری‌های جسمی روان‌شناختی
۱۳. خانواده بر تمرکز بر اختلالات روانی (اضطراب، افسردگی، وابستگی به مواد مخدر، الککل و بیماری‌های مقاربتی)

۱۴) خانواده دچار آسیب اجتماعی و توان بخشی خانواده

۱۵) خانواده درمانی در بستر فرهنگ ایرانی

۱۶) سنجش و ارزیابی خانواده با تمرکز بر رویکردها و ابزارهای اندازه گیری

۱۷) خانواده درمانی In-Home در مراقبت در منزل

اهداف مهارتی

۱۸) توانایی برقراری ارتباط با اعضای خانواده به صورت فردی و گروهی

۱۹) توانایی در شناسایی تنش ها و بحران ها در خانواده

۲۰) توانایی در شناسایی مشکلات و تعارضات بین زوجین و اهتمام در کمک به آنها

اهداف نگرشی

۲۱) درک اهمیت شناخت خانواده و بررسی مشکلات جاری در آن

۲۲) درک اهمیت خانواده درمانی و تاثیر آن بر جوانب زندگی افراد

۲۳) درک اهمیت توجه به مشکلات و تعارضات بین زوجین و اهتمام در کمک به آنها

۲۴) درک تاثیر اعضای دارای مشکل روانی و جسمی بر سلامت خانواده

واحد کارآموزی درس (۵/۰ واحد) (۲۶ ساعت)

خدمات:

- انتخاب حداقل یک خانواده نیازمند یا مشکل دار در جامعه، ارزیابی وضعیت خانواده
- بررسی و تشخیص مشکلات خانواده
- ایجاد تعامل با خانواده در جهت حل مشکلات با به کارگیری نظریه های روان درمانی و حل مشکل
- ارائه پیامدهای مداخلات پرستاری انجام گرفته به صورت سمینار

عرصه ها:

کلینیک های روان پزشکی و مشاوره، مراکز سلامت جامعه نگر، مراکز مراقبت در منزل پرستاری، مدارس (دبستان و دبیرستان ها)، انجمن های تخصصی مانند آلزایمر

ارزیابی کارآموزی:

- ارائه سمینار حضوری/مجازی، فردی یا گروهی
- ارزشیابی گزارش های تجربیات یادگیری (Learning Logs) و یا واقعه نگاری (Anecdotal Notes)

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

تلفیقی (حضور- مجازی)

این درس به شیوه تدریس گروهی و با رویکرد آموزشی یادگیری ترکیبی ارائه می شود. روش ها و ابزارهای مورد استفاده عبارتند از سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، سامانه نوید و LMS

روش تدریس حضوری

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، نمایش فیلم، ...

روش تدریس الکترونیکی

ارائه محتواهای افلاین، خودآزمون و پرسش و پاسخ در سامانه مدیریت یادگیری، پادکست آموزشی

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

- کتاب، منابع و مقالات معتبر علمی و به روز مرتبط با روان پرستاری، اصول خانواده درمانی
- بحرینی م، خانواده درمانی: ۱۰۰ نکته، ۱۰۰ تکنیک. انتشارات ارجمند.
- جونز ا. درمان سیستم های خانواده ترجمه دکتر فرزین رضایی. انتشارات ارجمند.
- دانشپور م. خانواده درمانی با مسلمانان. ترجمه احمدرضا کیائی چلمردی و پژمان چلمردی. انتشارات ارجمند.
- دوهرتی و. مک دانبل س. خانواده درمانی. ترجمه علی نیلوفری. انتشارات ارجمند.
- سیف س. شعاع کاظمی م. خانواده درمانی از دیدگاه ستیر. انتشارات پازینه.
- گلدنبرگ ا. گلدنبرگ ه. خانواده درمانی. ترجمه سیامک نقشبندی، حمیدرضا حسین شاهی. انتشارات روان.
- مینوچین س. خانواده و خانواده درمانی. ترجمه باقر ثنایی. چاپ و نشر بین الملل

- Carr A. Family therapy: Concepts, process and practice. John Wiley & Sons.
- Friedman MM. Bowden VR. Jones I. Family nursing: Research, Theory & practice. Upper Saddle River. NJ: Prentice Hall.
- Keltner N.L. Psychiatric nursing. Elsevier Health Sciences.
- Keogh J E. Psychiatric and mental health nursing demystified. Mc Grau- Hill Education.
- Kneisl C R. and Trigobol T E. Contemporary Psychiatric mental health nursing. Mohr W K.
- Psychiatric mental health nursing.. Philadelphia: Wolters Kluwer. Lippincott Williams & Wilkins. last ed

منابع آموزشی کمکی

- .
- .

تجهیزات و امکانات آموزشی

- . ویدئو پروژکتور، سامانه نوید و LMS
- . کامپیوتر یا لپتاپ با دسترسی به LMS، اسکایپ و سایر پلتفرم های معتبر
- . وایت برد، مایک و کلاس مناسب
- . پایان نامه هقاطع ارشد و دکتری با موضوعات مرتبط

نوع ارزشیابی	شیوه ارزشیابی دانشجو	نمره
ارزشیابی تکوینی (میان دوره)	• آزمون میان ترم	
	• آزمون های تشریحی یا شفاهی مرحله ای، حضور فعال در کلاس های درسی	
	• آزمون های تعاملی رایانه ای، ارائه گزارش مرحله به مرحله	

	<ul style="list-style-type: none"> • آزمون پایان ترم • ارزشیابی کارآموزی 	ارزشیابی پایانی (پایان دوره)
	<ul style="list-style-type: none"> • ارائه گزارش های مکتوب، ارائه تکالیف کلاسی 	
	<p style="text-align: center;">جمع کل</p> <p style="text-align: center;">❖ جمع کل نحوه محاسبه نمره کل</p> <ul style="list-style-type: none"> - واحد نظری: امتحانمیان ترم و پایان ترم ۵۰ درصد نمره - فعالیت کلاسی و تکالیف : ۲۰ درصد نمره - واحد کارآموزی ۳۰ درصد <p style="text-align: center;">❖ تکالیف واحد درسی:</p> <p style="text-align: center;">انجام یک پروژه خانواده درمانی عملی و ارائه گزارش ساخت حداقل دو پادکست صوتی آموزشی بر اساس محتوای جلسات نظری</p>	

ارزشیابی برنامه: لطفاً در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه فرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

گروه هدف: دانشجویان ارشد روانپرستاری		سال ورودی:	زمان ارائه درس:	عنوان جلسات			ساعت	تاریخ	روز
روش ارائه / رسانه	مکان	استاد	طبق برنامه اداره کل آموزش						
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر توکلی	• تاریخچه خانواده‌درمانی، مفاهیم و بنیادهای تشکیل خانواده و نقش‌ها، وظایف و کارکرد خانواده.						۱
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر توکلی	• خصوصیات خانواده سالم و مهارت‌های سالم زیستن در خانواده (با استفاده از الگوی Health Promotion) و چرخه زندگی خانواده (Family Life Cycle).						۲
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر یکتا طلب/کنفرانس دانشجویی	• اهداف روان‌درمانی و مشاوره خانواده • خانواده‌درمانی در بستر فرهنگ ایرانی						۳
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر یکتا طلب	• نظریات و رویکردهای خانواده‌درمانی (آکرمن - بوئن)						۴
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر یکتا طلب/کنفرانس دانشجویی	• نظریات و رویکردهای خانواده‌درمانی (مینوچین - ستیر)						۵
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر توکلی/ کنفرانس دانشجویی	• اصول و رویکردهای زوج‌درمانی (نظریه ابژه، تحلیل روابط عاطفی، زوج‌درمانی هیجان مدار، تصویرسازی ارتباطی و رویکرد شناختی-رفتاری در زوج‌درمانی						۶
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر توکلی/ کنفرانس دانشجویی	• اصول مشاوره قبل از ازدواج • مشاوره جنسی در خانواده و مداخلات روان پرستاری در خانواده با بیماری‌های مقاربتی						۷
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر یکتا طلب	• مراحل روان‌درمانی خانواده (بررسی، شناخت، درمان و مداخلات پرستاری) و مراحل مشکل‌گشایی در خانواده در سطوح مختلف پیشگیری با تأکید بر حل تضاد و نقش‌ها در خانواده (Role Conflict Resolution)						۸
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر یکتا طلب	• سنجش و ارزیابی خانواده با تمرکز بر رویکردها و ابزارهای اندازه‌گیری						۹
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر یکتا طلب	• مراحل روان‌درمانی خانواده (بررسی، شناخت، درمان و مداخلات پرستاری) و مراحل مشکل‌گشایی در خانواده در سطوح مختلف پیشگیری با تأکید بر حل تضاد و نقش‌ها در خانواده (Role Conflict Resolution)						۱۰
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر یکتا طلب	• مراحل روان‌درمانی خانواده (بررسی، شناخت، درمان و مداخلات پرستاری) و مراحل مشکل‌گشایی در خانواده در سطوح مختلف پیشگیری با تأکید بر حل تضاد و نقش‌ها در خانواده (Role Conflict Resolution)						۱۱
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر توکلی	• خشونت‌های خانوادگی						۱۲
	دانشکده پرستاری حضرت فاطمه(س)	دکتر یکتا طلب/کنفرانس دانشجویی	• تنش‌ها و بحران‌های مختلف (تکاملی، انتقالی و موقعیتی) در خانواده • راهکارهای کاهش تنش و مداخله در بحران						۱۳

